

København 04.08.2016

Amnesty Internationals høringsvar til udkast til #voresDKaid – Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi

Vi er glade for at se, at menneskerettighederne har en centralt placeret rolle i strategien og at det er fremhævet som en ud af fire strategiske pejlemærker for Danmarks samlede indsats. Vi vil desuden gerne rose ambitionen i pejlemærke 1 om at styrke indsatsen i nærområderne, da vi anser dette for at være bydende nødvendigt. Det er også meget positivt, at Danmark fastholder sit fokus på kvinders og pigers rettigheder - og herunder seksuelle og reproduktive rettigheder – i en tid, hvor disse er under angreb mange steder i verden og i de internationale fora.

Nedenfor følger vores anbefalinger til, hvordan menneskerettighederne kan fremmes og uddybes i strategien.

Ad. 1:

Vi hilser det velkomment, at menneskerettighederne nævnes specifikt i indledningen. Vi kunne dog ønske, at Danmarks arbejde for at fremme respekt for menneskerettighederne, herunder at anvende en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, blev understreget i de indledende afsnit.

Ad. 2:

I vores optik er respekt og fremme af menneskerettighederne et centralt grundlag for at opnå opfyldelse af verdensmålene. Vi hilser på den baggrund velkomment, at strategien understøtter dette ved at fremhæve mål 16 og 17 som gennemgående. Vi savner dog en understregning af, at et stærkt mangfoldigt og uafhængigt civilsamfund er afgørende for en demokratisk udvikling (se. pkt 29 i den udbyggede synopsis, fra 19.05.16) og for respekt for menneskerettighederne.

Strategien differentierer i afsnit 2.5. dansk udviklingsindsats ud fra tre forskellige landekategorier. Vi opfordrer til, at man også i forbindelse med indsatser i kategori 3 – transitions- og vækstøkonomier - bevarer et fokus på overholdelse og fremme af menneskerettighederne. Derudover er det vigtigt ud fra princippet 'leave no one behind', at Danmark gennem sin indsats sikrer, at også marginaliserede grupper i disse lande inddrages.

Ad. 3:

Vi er enige i, at det er vigtigt at have større sammenhæng i EU's eksterne politikker og vi støtter målet om, at EU prioriterer fattigdomsbekæmpelse, demokrati, god regeringsførelse og menneskerettigheder i sit engagement, som beskrevet i afsnit 3.3. Men for at opnå dette anbefaler vi mere samspil mellem EU's Fælles Udenrigstjeneste og Kommissionen, snarere end at give Udenrigstjenesten mere indflydelse på udviklingspolitikken. Mere indflydelse fra Udenrigstjenesten kan risikere at medføre, at udviklingssamarbejdet i for høj grad bliver fokuseret på sikkerhed og migrationskontrol på bekostning af dagsordenen og målet for bæredygtig udvikling og den menneskerettighedsbaserede tilgang til udvikling.

Ad. 4:

Det er positivt, at menneskerettighederne står centralt i dette afsnit og at piger og kvinder nævnes specifikt som særligt udsatte, herunder også i forhold til deres seksuelle og reproduktive rettigheder. Vi savner dog tilføjeelsen om, at Danmark vil arbejde for kvinder og pigers deltagelse i konfliktløsning, fredsopbygning og genopbygning (jvf Sikkerhedsrådets resolution 1325), som fremgik af den udsendte synopsis for strategien i maj.

Ad. 5:

Vi ser meget gerne, at det i afsnit 5.1 og 5.2 præciseres, at aftaler med tredjelande om tilbagetagelse af egne statsborgere sker under hensyntagen til overholdelse af menneskerettighederne generelt og princippet om non-refoulement mere specifikt.

Ad. 6:

Der lægges i strategiens pkt. 6.1. vægt på, at et erhvervsliv, der driver forretning ansvarligt, er en drivkraft for FN's verdensmål frem mod 2030. Det anerkendes i denne sammenhæng også, at dette bl.a. indebærer respekt for menneskerettighederne, som fastlagt i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Det er positivt. Men vi undrer os over, at dette ikke (også) fremgår af strategiens pkt. 6.2. Det er for os at se helt centralt, at regeringens rolle ikke kun er at skabe gunstige rammevilkår for den private sektor og at fremme vækst og økonomisk frihed, men også - og i lige så høj grad - at bidrage til at sikre, at den private sektor viser respekt for menneskerettighederne i forbindelse med deres verdensomspændende aktiviteter. Det er derfor vigtigt, at det i den udviklingspolitiske strategi understreges, at det at vise respekt for menneskerettighederne er et vilkår for offentlige-private partnerskaber, støtte og serviceydelser til danske virksomheder mv. Der bør i strategien også lægges vægt på, at partnerskaber mellem offentlige myndigheder og virksomheder vil blive bragt til ophør, hvis det viser sig, at en virksomhed forårsager, bidrager til eller er forbundet til grove menneskerettighedskrænkelser og ikke gør nok for at (bidrage til at) stoppe krænkelserne. FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) understreger, at staten har et særligt ansvar for, at virksomheder viser respekt for menneskerettighederne, når staten indgår i samarbejde med virksomheder. Indtil videre anerkendes dette slet ikke nok i strategien.

Vi finder det herudover også vigtigt, at der i strategien lægges vægt på ordentlig rapportering om og effektmåling af de partnerskaber, som indgås for at fremme verdensmålene. Ordentlig rapportering og effektmåling er vigtigt i forhold til at vise transparens og ansvarlighed i arbejdet med at fremme verdensmålene.

I pkt. 6.4. ses global frihandel som vejen til vækst og velstand også i de fattigste lande, men der nævnes ikke noget om behovet for at beskytte menneskerettighederne i denne forbindelse. Det finder vi problematisk. Vi mener, det er vigtigt, at strategien inddrager en formulering om, at regeringen er opmærksom på de mulige negative konsekvenser af frihandel i forhold til menneskerettighederne og at man vil arbejde for og støtte op om nødvendige forholdsregler, f.eks. hvad angår menneskerettighedsklausuler i forbindelse med frihandelsaftaler. Det har den britiske regering lagt vægt på i sin netop opdaterede handlingsplan for implementering af FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Virksomheders respekt for menneskerettighederne bør i det hele taget indgå som et centralt element i alle frihandelsaftaler.

Ad 7.

Vi er grundlæggende glade for dette afsnit, som uddyber Danmarks arbejde med at fremme menneskerettigheder, demokrati og ligestilling. Det er positivt, at presset på civilsamfundet rundt om i verden nævnes specifikt og at det slås fast, at Danmark vil indgå i dialog med regeringerne og støtte civilsamfundet i de lande, vi engagerer os i. I tråd med vores kommentar til afsnit 2. håber vi, at det kan præciseres i afsnit 7.3, at dette gælder for alle de tre kategorier af lande. Vi ønsker desuden præciseret om der med 'prioritetslandene' nederst i afsnit 7.3 kun henvises til de lande, der er markeret med fed i oversigten i afsnit 2.5.